

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут права та гуманітарних наук
Кафедра конституційного права та галузевих дисциплін

08-02-02М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти
правоохоронної діяльності»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Правоохоронна
діяльність» спеціальності К9 «Правоохоронна діяльність»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою з якості
Навчально-наукового інституту
права та гуманітарних наук
Протокол №2 від 16.10.2025 р.

Рівне – 2025

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти правоохоронної діяльності» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність» спеціальності К9 «Правоохоронна діяльність» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Міщук І. В., Киричук Б. С. Рівне : НУВГП, 2025. 82 с.

Укладач: Міщук І. В., кандидат юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного права та галузевих дисциплін; Киричук Б.С. асистент кафедри конституційного права та галузевих дисциплін.

Відповідальна за випуск: Міщук І. В., кандидат юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного права та галузевих дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності К9 «Правоохоронна діяльність»:

к.ю.н., доц. Рогозіннікова К. С.

© І. В. Міщук,
Б. С. Киричук, 2025
© НУВГП, 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА.....	5
1.1. Опис освітньої компоненти.....	5
1.2. Тематика практичних занять.....	9
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики.....	11
1.4. Критерії та шкала оцінювання.....	11
2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	14
3. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	58
4. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ.....	59
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	64

ПЕРЕДМОВА

Освітня компонента «Міжнародні стандарти правоохоронної діяльності» є невід'ємною частиною професійної підготовки фахівців у галузі правоохоронної діяльності та спрямована на формування таких компетентностей і програмових результатів навчання, які буду необхідні для ефективної реалізації принципів верховенства права і законності в демократичному суспільстві. Дисципліна орієнтована на розширення світогляду здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, розвиток їхнього критичного мислення та аналітичних здібностей щодо міжнародно-правового забезпечення правоохоронної діяльності.

Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з освітньої компоненти «Міжнародні стандарти правоохоронної діяльності» розроблені з метою забезпечення системного опанування навчального матеріалу та формування у здобувачів вищої освіти цілісного розуміння теоретичних і практичних аспектів міжнародної співпраці у правоохоронній сфері. Особлива увага приділяється ключовим темам: загальним принципам і джерелам міжнародних стандартів, участі України у міжнародному правоохоронному співтоваристві, специфіці протидії транснаціональній організованій злочинності, діяльності правоохоронних інституцій ООН, а також ролі регіональних та субрегіональних органів. У другому модулі дисципліни акцент зроблено на аналізі практичних механізмів співробітництва України з Інтерполом та Європолом, міжнародних стандартів функціонування

поліції, особливостях реалізації міжнародного кримінального права в правоохоронній діяльності, стандартах поведінки із засудженими, а також на міжнародних підходах до запобігання та протидії корупції. Така структура навчального курсу забезпечує поєднання теоретичних знань із практичними навичками, що відповідає вимогам сучасної освіти.

Опанування цієї дисципліни сприятиме глибшому розумінню правової природи міжнародних стандартів, розвиватиме здатність аналізувати відповідні документи, виявляти проблеми їх реалізації в національній практиці, формувати аргументовані правові позиції та рекомендації для правоохоронної політики. Методичні матеріали спрямовані на активізацію самостійної пізнавальної діяльності студентів, підготовку до практичних занять, поглиблене опрацювання першоджерел і формування здатності до професійного мислення.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1. Опис освітньої компоненти

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти системного уявлення про сутність, зміст, джерела та механізми реалізації міжнародних стандартів, що регулюють діяльність правоохоронних органів у сучасному демократичному суспільстві.

Дисципліна спрямована на розвиток здатності критично аналізувати міжнародні документи у сфері захисту прав людини, зіставляти їх із національним законодавством та практикою його застосування, виявляти проблеми імплементації міжнародних стандартів у правову систему України.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти правоохоронної діяльності» є:

- вивчення положень основоположних міжнародно-правових актів, що регламентують діяльність правоохоронних органів;
- визначення ролі та місця України в міжнародних правоохоронних процесах;
- оцінка дієвості практичних механізмів протидії транснаціональній організованій злочинності на міжнародному рівні;
- дослідження функцій і повноважень відповідних структур ООН у сфері підтримання правопорядку та боротьби зі злочинністю;
- вивчення особливостей діяльності регіональних та субрегіональних правоохоронних органів та інституцій;
- аналіз процесів міжнародного співробітництва України з Інтерполом та Європолом у межах кримінального провадження;
- розгляд міжнародних стандартів діяльності поліції в демократичному суспільстві;
- аналіз практики міжнародних судів та трибуналів;
- оцінка рівня дотримання в Україні міжнародних стандартів поведінки із засудженими;

- вивчення національного досвіду імплементації міжнародних антикорупційних стандартів.

Компетентності:

Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері правоохоронної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК1. Здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.

СК2. Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов’язків.

СК5. Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності.

СК9. Здатність обирати оптимальні методи й засоби забезпечення публічної безпеки і порядку.

СК15. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз приватним та публічним інтересам людини й держави.

СК16. Здатність ефективно вирішувати правові конфлікти.

Програмні результати навчання (ПРЕ). Результати навчання (РН):

РН5. Аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення.

РН8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.

РН11. Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.

РН12. Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності.

РН19. Аналізувати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток дій

правопорушників, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.

РН20. Застосовувати альтернативні способи врегулювання правових конфліктів мирним шляхом, розуміти психологічні особливості людей різних вікових та соціальних категорій.

РН24. Забезпечувати безпеку через застосування норм міжнародного права.

1.2. Тематика практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин (лекції) д/з	Кількість годин (практичні заняття) д/з
Модуль 1			
1	Тема 1. Поняття та сутність міжнародних стандартів у сфері правоохоронної діяльності	2/0,5	2/1
2	Тема 2. Україна – учасник міжнародного співробітництва у сфері правоохоронної діяльності	2/0,5	2/1
3	Тема 3. Міжнародні стандарти протидії транснаціональній організованій злочинності	2	2/1
4	Тема 4. Механізми	2	2/1

	забезпечення правоохоронної діяльності у межах Організації Об'єднаних Націй		
5	Тема 5. Регіональні та субрегіональні правоохоронні органи та інституції	2	2/1
Модуль 2			
6	Тема 6. Міжнародне співробітництво України з Інтерполом та Європолем у межах кримінального провадження: нормативна основа і практика	2/0,5	2/1
7	Тема 7. Міжнародні стандарти діяльності поліції	2/0,5	2/1
8	Тема 8. Міжнародні стандарти правоохоронної діяльності у сфері міжнародного кримінального права	2	2/1
9	Тема 9. Міжнародні стандарти поведінки із засудженими	2	2/1
10	Тема 10. Міжнародні стандарти запобігання та протидії корупції	2	2/1
	Всього	20/2	20/10

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти правоохоронної діяльності» проводиться у формах:

- усного опитування на практичних заняттях;
- оцінки за написання есе або тез та участь в обговорення проблемних питань, які були висвітлені в межах роботи;
- оцінка виконання індивідуального науково-дослідного завдання.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти правоохоронної діяльності» є:

- повнота й вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставленні питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);

- вміння застосовувати теоретичні положення під час під час вирішення практичних завдань та аналізу конкретних правових ситуацій;
- вміння аргументовано захищати власну правову позицію під час дискусій або розв’язання кейсів;
- здатність до самостійного пошуку, аналізу та інтерпретації правової інформації;
- дотримання академічної доброчесності під час підготовки та представлення навчальних завдань.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. 40 балів студент сумарно може отримати за складання модульних контролів.

Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- тестування;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Національна шкала оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Зараховано
82-89 балів	
74-81 балів	
64-73 балів	
60-63 балів	
35-59 балів	Не зараховано з можливістю повторного складання
1-34 балів	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1

Тема 1. Поняття та сутність міжнародних стандартів у сфері правоохоронної діяльності

План заняття:

1. Поняття міжнародних стандартів у сфері правоохоронної діяльності та інших суміжних понять.
2. Ознаки міжнародних стандартів у сфері правоохоронної діяльності.
3. Класифікація міжнародних стандартів за джерелами, за суб'єктами встановлення, за сферою дії, за юридичною силою та за ступенем визначеності (абсолютно та відносно визначені).
4. Форми міжнародного співробітництва та міжнародно-правової допомоги у сфері правоохоронної діяльності.
5. Поняття та класифікація міжнародних договорів у сфері правоохоронної діяльності.
6. Укладення міжнародних договорів у сфері правоохоронної діяльності та набрання ними чинності.

Питання для самоконтролю:

Завдання 1. Детально проаналізуйте подані поняття: «міжнародні стандарти», «міжнародні норми», «міжнародні принципи», «міжнародні зобов'язання», «міжнародні рекомендації», «міжнародна практика». Використовуючи

метод кіл Ейлера, побудуйте схему (або схеми – для зручності), яка продемонструє співвідношення (включення, перетин чи розмежування) між наведеними вище поняттями та яка проілюструє, які з них є ширшими/вужчими й відобразить особливості правового статусу (обов'язкові/рекомендаційні). Обґрунтування вибору розташування кіл навести нижче створених схем.

Завдання 2. Проаналізуйте, чи мають міжнародні стандарти властивість змінюватися під впливом розвитку і появи нових поколінь прав людини. Аргументуйте свою відповідь прикладами з міжнародних документів (наприклад, Загальна декларація прав людини, Міжнародні пакти ООН, регіональні конвенції тощо), а також інформацією про чотири покоління прав людини.

Завдання 3. Проаналізуйте положення Закону України «Про міжнародні договори України» від 29.06.2004 та Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру» від 17.06.1994. Серед іншого, визначте, які органи подають пропозиції щодо укладення міжнародних договорів, приймають рішення про проведення переговорів та підписання міжнародних договорів, який порядок набрання чинності таких договорів в Україні, який порядок публікації тексту договорів, збереження їх оригіналів та офіційного перекладу.

Завдання 4. Доповніть таблицю, здійснивши опрацювання тексту Віденської конвенції про право міжнародних договорів від 23.05.1969.

<i>Дата підписання Конвенції</i>	
<i>Дата набрання чинності Конвенції</i>	
<i>Дата приєднання України до Конвенції</i>	
<i>Дата набрання чинності для України</i>	
<i>Визначення відповідно до положень Конвенції понять «договір», «ратифікація», «прийняття», «затвердження», «приєднання», «повноваження», «застереження», «держава, яка бере участь у переговорах», «договірна держава», «учасник», «третя держава», «міжнародна організація»</i>	
<i>Зворотна сила Конвенції</i>	
<i>Особи, наділені правом на пред'явлення повноважень з метою вираження згоди держави на обов'язковість для неї договорів</i>	
<i>Прийняття тексту договору</i>	
<i>Способи вираження згоди на обов'язковість договору (п'ять способів)</i>	
<i>Формулювання застережень</i>	
<i>Прийняття застережень і</i>	

<i>заперечень проти них</i>	
<i>Юридичні наслідки застережень і заперечень проти застережень</i>	
<i>Зняття застережень і заперечень проти застережень</i>	
<i>Набрання чинності договором</i>	
<i>Суть принципу Pacta sunt servanda</i>	
<i>Зворотна сила договорів по відношенню до факту вираження згоди на обов'язковість</i>	
<i>Територіальна сфера дії договорів</i>	
<i>Загальне правило тлумачення договорів</i>	
<i>Договори і участь третіх держав</i>	
<i>Внесення поправок до договорів</i>	
<i>Недійсність, припинення і зупинення дії договорів</i>	

Література. Основна: 7, 9, 17, 26, 40, 41, 44, 52, 53.
Допоміжна: 8, 29, 36.

Тема 2. Україна – учасник міжнародного співробітництва у сфері правоохоронної діяльності

План заняття:

1. Поняття й сутнісні ознаки міжнародного співробітництва у сфері правоохоронної діяльності.
2. Загальні та спеціальні принципи організації та здійснення міжнародного співробітництва у сфері правоохоронної діяльності.

3. Класифікація та форми здійснення міжнародного співробітництва у сфері правоохоронної діяльності.
4. Міжнародне співробітництво та міжнародна правова допомога у сфері правоохоронної діяльності: порівняльно-правова характеристика.
5. Україна як учасник міжнародного співробітництва у сфері правоохоронної діяльності.

Питання для самоконтролю:

Завдання 1. Оформлення відповідей на запитання.

1. Поясніть, чому питання ефективного міжнародного співробітництва у сфері правоохоронної діяльності залишається вкрай актуальним у сучасних умовах розвитку правовідносин.
2. Надайте з посиланням на конкретні фахові джерела (нормативно-правові акти, наукові статті, матеріали дисертаційних досліджень, підручники, посібники тощо) як мінімум три визначення поняття «міжнародне співробітництво».
3. Встановіть, що повинно бути основою регулярного цілеспрямованого та координованого міжнародного співробітництва держав, враховуючи всі виклики епохи цифровізації та глобалізації.
4. Назвіть принаймні п'ять ключових ознак, які притаманні сучасному міжнародному співробітництву у сфері правоохоронної діяльності.
5. Поміркуйте, участь конкретної держави у процесах міжнародного співробітництва сфери правоохоронної діяльності – це право чи обов'язок держави. Відповідь обґрунтуйте.

6. Виділіть принаймні десять принципів, на основі яких повинно здійснюватися міжнародне співробітництво у сфері правоохоронної діяльності.
7. Здійсніть класифікацію міжнародного співробітництва у сфері правоохоронної діяльності
1) залежно від виду суб'єктів; 2) за кількісним складом суб'єктів; 3) залежно від території (просторої сфери) поширення; 4) залежно від виду правоохоронного органу, який бере участь у відносинах міжнародного співробітництва; 5) залежно від об'єкта співробітництва; 6) за ступенем відкритості; 7) за часовими характеристиками.
8. Надайте розширене визначення поняття «міжнародно-правова допомога у сфері правоохоронної діяльності». Поміркуйте, організація такої допомоги повинна бути реалізована винятково у межах норм міжнародних багатосторонніх та двосторонніх договорів, чи вимагається також прийняття відповідної національної правової бази? Відповідь обґрунтуйте з наведенням конкретних прикладів.
9. Надайте розширене визначення поняття «форма міжнародно-правової допомоги в кримінальному судочинстві», розкривши його два основні функціональні аспекти.
10. Назвіть приклади багатосторонніх та двосторонніх міжнародних угод (у тому числі за участі України), які складають основу для надання правової допомоги у кримінальних справах.

11. Як зазначається у фахових джерелах, здійснення міжнародного співробітництва України у сфері правоохоронної діяльності забезпечується завдяки участі двох груп органів державної влади, а саме: державних органів загальної та спеціальної компетенції. Здійснивши пошук інформації, назвіть конкретні органи державної влади, які відносяться до вищезазначених груп.

Завдання 2. Доповніть таблицю, здійснивши опрацювання тексту Європейської конвенції про взаємну допомогу в кримінальних справах від 20.04.1959.

<i>Дата підписання</i>	
<i>Дата приєднання України</i>	
<i>Дата ратифікації Україною</i>	
<i>Дата набрання чинності для України міжнародного договору</i>	
<i>Мета Конвенції</i>	
<i>У яких сферах правовідносин положення Конвенції не застосовуються</i>	
<i>Умови щодо проведення Договірною Державою обшуків або арешту власності</i>	
<i>Вручення документів та розпоряджень суду щодо явки свідків, експертів і притягнутих до відповідальності осіб</i>	
<i>Виконання судових доручень</i>	
<i>Обмін інформацією по судових вироках</i>	

Завдання 3. Доповніть таблицю, здійснивши порівняльний аналіз двох категорій: «міжнародне співробітництво у сфері правоохоронної діяльності» та «міжнародно-правова допомога (взаємодопомога)».

<i>Критерії порівняння</i>	<i>Міжнародне співробітництво у сфері правоохоронної діяльності</i>	<i>Міжнародно-правова допомога (взаємодопомога)</i>
<i>Порівняння за видами суб'єктів, які беруть участь</i>		
<i>Порівняння за кількісним складом учасників</i>		
<i>Порівняння за просторовою сферою</i>		
<i>Порівняння за способом здійснення</i>		
<i>Порівняння за метою діяльності</i>		
<i>Порівняння за органами, які</i>		

<i>представляють державу в міжнародних відносинах</i>		
---	--	--

Завдання 4. Підготуйте візуальну схему на тему «Форми міжнародного співробітництва України у сфері правоохоронної діяльності» з наведенням прикладів конкретних угод чи операцій.

Література. Основна: 11, 12, 13, 19, 20, 25, 32, 38, 46.
Допоміжна: 6, 9, 22, 32, 35.

Тема 3. Міжнародні стандарти протидії транснаціональній організованій злочинності

План заняття:

1. Поняття та ознаки транснаціональної організованої злочинності.
2. Історія формування міжнародних стандартів боротьби з транснаціональною злочинністю.
3. Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000): ключові поняття, структура та роль.
4. Участь міжнародних організацій в протидії транснаціональній злочинності.
5. Практичні кейси міжнародного співробітництва у сфері протидії транснаціональній організованій злочинності.

6. Основні напрями протиправної діяльності транснаціональних організованих злочинних угруповань в Україні.

Питання для самоконтролю:

Завдання 1. Оформлення відповідей на запитання.

1. Встановіть, чи існує на сучасному етапі розвитку міжнародного та національного законодавства єдине визначення поняття «транснаціональна організована злочинність». Відповідь обґрунтуйте.
2. Надайте з посиланням на конкретні фахові джерела (нормативно-правові акти, наукові статті, матеріали дисертаційних досліджень, підручники, посібники тощо) як мінімум три визначення поняття «транснаціональної організованої злочинності».
3. Назвіть ознаки явища транснаціональної організованої злочинності, врахувавши геополітичні та цифрові виклики сучасності. Принаймні одну із названих ознак проілюструйте на конкретному прикладі.
4. Запропонуйте власні варіанти відповідей на питання «Чим для міжнародної спільноти й, у тому числі, України загрожує зростання кількості організованих транснаціональних злочинних об'єднань?»
5. Ознайомтеся із поданим твердженням: «Ще у 20-ті роки XX століття частина юристів звертала увагу на перші прояви організованої злочинності, що мають транснаціональні зв'язки, однак лише у 70-ті роки того ж таки століття вказаний феномен різко привернув увагу громадськості та наукової

спільноти. Зацікавлення пояснюється публікаціями у ЗМІ результатів гучних розслідувань щодо таких категорій злочинів: ...». Висловіть власні припущення стосовно того, про які категорії злочинів могло йтися у вказаному вище твердженні.

6. Здійснивши опрацювання тексту Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000), дайте відповідь на питання, за наявності яких ознак конкретний злочин має транснаціональний характер. Запропонуйте власні ознаки цього поняття.
7. Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000), хоч і не містить єдиного визначення поняття транснаціональної організованої злочинності, однак надає приблизний перелік злочинів, які можна віднести до цієї категорії. Здійснюючи посилання на текст Конвенції, назвіть про які види злочинів йдеться у твердженні. Чи може бути перелік цих злочинів вичерпним? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 2. Доповніть таблицю, здійснивши опрацювання тексту Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000).

<i>Дата прийняття Конвенції</i>	
<i>Вид та назва міжнародного документа, яким здійснено закріплення Конвенції</i>	
<i>Юрисдикція</i>	
<i>Визначення відповідно до положень</i>	

<i>Конвенції понять «організована злочинна група», «серйозний злочин», «структурно оформлена група», «доходи від злочину», «контрольована поставка», «регіональна організація економічної інтеграції»</i>	
<i>Умови, за яких злочин має транснаціональний характер</i>	
<i>Криміналізація участі в організованій злочинній групі</i>	
<i>Криміналізація відмивання доходів від злочинів</i>	
<i>Заходи боротьби з відмиванням коштів</i>	
<i>Криміналізація корупції</i>	
<i>Відповідальність фізичних та юридичних осіб</i>	
<i>Переслідування, винесення судового рішення та санкції</i>	
<i>Особливості проведення конфіскації та арешту</i>	
<i>Взаємна правова допомога</i>	
<i>Криміналізація перешкоджання здійсненню правосуддя</i>	
<i>Захист свідків</i>	
<i>Співробітництво між правоохоронними органами</i>	
<i>Попередження транснаціональної організованої злочинності</i>	

Завдання 3. Уявіть, що ви – працівник Міністерства юстиції України, якому доручено підготувати юридичну аналітику щодо окремих положень Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000). Проаналізуйте три ключові положення Конвенції (на вибір або за темою заняття), відповівши на такі запитання: 1) яка мета обраного положення? 2) які обов’язки воно покладає на державу-учасницю? 3) як це положення є або може бути реалізоване в національному законодавстві України? 4) які труднощі можуть виникати в його практичному застосуванні?

Література. Основна: 6, 23, 31, 37, 55. Допоміжна: 37, 40, 45.

Тема 4. Механізми забезпечення правоохоронної діяльності у межах Організації Об’єднаних Націй

План заняття:

1. Основні напрямки участі ООН у правоохоронній діяльності.
2. Органи ООН, що займаються питанням протидії злочинності.
3. Значення програми ООН у галузі попередження злочинності і кримінального правосуддя (UNODC).
4. Комісія ООН з попередження злочинності та кримінального правосуддя.
5. Функції та призначення миротворчих сил ООН у сфері правоохоронної діяльності.

6. Роль Конгресів ООН щодо запобігання злочинності та поведження з правопорушниками.
7. Участь окремих міжнародних міжурядових організацій у правоохоронній сфері: Всесвітня організація охорони здоров'я (ВОЗ), Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО), Організація Об'єднаних націй з питань освіти, науки та культури (ЮНЕСКО), Міжнародна морська організація (ІМО).

Питання для самоконтролю:

Завдання 1. Оформлення відповідей на запитання.

1. Визначте, якими є основні сучасні напрями співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю. Яка мета такого співробітництва?
2. Надайте власне розширене визначення поняття «міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю».
3. Встановіть, які існують форми міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю.
4. Стаття 2 Статуту ООН передбачає, що «усі члени ООН утримують в їх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування». Поясніть, у чому розкривається обов'язок держав у незастосуванні сили.
5. Статут ООН передбачає лише два виняткові випадки, коли збройна сила всупереч загальному принципу її незастосування, може бути використана на практиці. Назвіть ці два випадки з посиланням на конкретні положення Статуту ООН.

6. Поясніть, що передбачає принцип мирного вирішення міжнародних спорів.
7. Наведіть принаймні три міжнародні акти, у яких передбачається використання арбітражного способу вирішення міжнародного спору.
8. Встановіть, що передбачає принцип невтручання у внутрішні справи держави. Виділіть принаймні три основні положення застосування зазначеного принципу в боротьбі зі злочинністю.
9. Серед спеціальних принципів у сфері міжнародно-правової боротьби зі злочинністю доцільно виділяти принцип невидачі громадян та політичних емігрантів. Поміркуйте, у чому розкривається суть цього принципу.

Завдання 2. Доповніть таблицю, використовуючи теоретичні знання про діяльність Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО).

<i>Повна та скорочена назва Організації (у тому числі англійською мовою)</i>	
<i>Установчий документ</i>	
<i>Дата заснування</i>	
<i>Статус у системі ООН</i>	
<i>Кількість учасників</i>	
<i>Штаб-квартира Організації</i>	
<i>Офіційні мови</i>	
<i>Основні завдання у діяльності Організації</i>	

<i>Статутна мета Організації</i>	
<i>Підрозділи Організації</i>	
<i>Регіональні бюро Організації</i>	
<i>Основні напрями діяльності Організації (технічний, економічний та правовий напрямки)</i>	

Завдання 3. Доповніть таблицю, використовуючи теоретичні знання про діяльність Міжнародної морської організації (ІМО).

<i>Повна та скорочена назва Організації (у тому числі англійською мовою)</i>	
<i>Дата заснування</i>	
<i>Статус у системі ООН</i>	
<i>Установчий документ</i>	
<i>Кількість учасників</i>	
<i>Офіційні мови</i>	
<i>Штаб-квартира Організації</i>	
<i>Основні функції</i>	
<i>Структура Організації</i>	
<i>Функціональний розподіл держав за категоріями</i>	
<i>Комітети, які діють в межах Організації</i>	
<i>Основні завдання у діяльності Організації</i>	
<i>Ключова мета діяльності Організації</i>	
<i>Практична діяльність Організації (з наведенням конкретних прикладів)</i>	

<i>роботи)</i>	
<i>Участь України в Організації</i>	

Література. Основна: 26, 43, 59, 60. Допоміжна: 2, 3, 5, 10, 24, 25.

Тема 5. Регіональні та субрегіональні правоохоронні органи та інституції

План заняття:

1. Центр правоохоронних органів Південно-Східної Європи (SELEC).
2. Комітет експертів з оцінки заходів протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму (MONEYVAL).
3. Комітет Ради Європи з боротьби з тероризмом (CDCT).
4. Комітет з питань Конвенції про кіберзлочинність.
5. Комітет Сторін Конвенції Ради Європи про підроблення медичної продукції та подібні злочини, що загрожують охороні здоров'я.
6. Групи зі співробітництва у боротьбі проти зловживання наркотиками та їх незаконного обігу (Група Помпиду).
7. Діяльність країн-членів Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).
8. Агентство Європейського Союзу з питань мережевої та інформаційної безпеки (ENISA).
9. Агентство Європейського Союзу з питань співробітництва у сфері кримінальної юстиції (Євроюст).

10. Європейське агентство прикордонної та берегової охорони (Frontex).
11. Міжнародне співробітництво країн – членів Африканського Союзу у правоохоронній сфері.
12. Механізми правоохоронної діяльності у межах Африканської поліцейської організації (AFRIPOL).
13. Міжнародне співробітництво країн – членів Ліги арабських держав у правоохоронній сфері.

Питання для самоконтролю:

Завдання 1. Оформлення відповідей на запитання.

1. Поміркуйте, які завдання виконує Центр правоохоронних органів Південно-Східної Європи (SELEC)? Які країни є учасниками SELEC, і на які види злочинності зосереджена його діяльність?
2. Що таке MONEYVAL і яку роль він відіграє у боротьбі з фінансуванням тероризму?
3. У чому полягає відмінність MONEYVAL від FATF?
4. Поясніть, якими є ключові функції Комітету Ради Європи з боротьби з тероризмом (CDCT)? Які міжнародні стандарти впроваджує CDCT у сфері антитерористичної політики?
5. Зазначте, які завдання виконує Frontex у сфері прикордонної безпеки? Які механізми контролю за дотриманням прав людини використовує Frontex?
6. Поміркуйте, яку роль відіграє AFRIPOL у зміцненні правоохоронного співробітництва в Африці?

Завдання 2. Уявіть, що в межах Європейського регіону відбувається масштабне транснаціональне правопорушення,

яке охоплює: відмивання грошей через криптовалюту; терористичні фінансові перекази через непідконтрольні території; кіберзлочини, спрямовані на системи охорони здоров'я; незаконну торгівлю фальсифікованими лікарськими засобами через «темну мережу»; проникнення бойовиків через кордони держав ЄС та Балкан.

У боротьбі з цими злочинами одночасно задіяні: MONEYVAL, CDCT, ENISA, Євроюст, Frontex, SELEC, Комітет із кіберзлочинності, MEDICRIME, Група Помпиду, AFRIPOL.

Враховуючи вищенаведену умову, дайте відповіді на питання.

- 1) Розподіліть завдання між відповідними органами, які мають відповідні повноваження та компетенцію для вирішення кожного елементу проблеми. Складіть таблицю з поясненням ролі кожного органу.
- 2) Визначте 2–3 потенційні проблеми у координації дій цих організацій: Чи не дублюються їхні функції? Чи можливі конфлікти юрисдикцій? Як відрізняється підхід ЄС, Ради Європи та субрегіональних структур?
- 3) Критично оцініть, яка з цих інституцій є найменш ефективною у кризовій ситуації та чому (аргументовано).
- 4) Запропонуйте модель міжінституційної співпраці, яка забезпечить узгодженість дій без дублювання функцій і втрати часу.
- 5) Напишіть короткий висновок (5–7 речень): Які виклики постають перед багаторівневою міжнародною правоохоронною взаємодією Чи

потрібна «єдина координаційна платформа» у цьому випадку? Хто має її очолити?

Література. Основна: 1, 2, 29, 39, 66. Допоміжна: 4, 15, 20.

Змістовий модуль 2

Тема 6. Міжнародне співробітництво України з Інтерполом та Європолом у межах кримінального провадження: нормативна основа і практика

План заняття:

1. Історичні аспекти створення Інтерполу.
2. Правовий статус Інтерполу та його роль у глобальній архітектурі безпеки.
3. Структура, завдання та основні напрями діяльності Інтерполу.
4. Міжнародне співробітництво України з Інтерполом: правовий баланс, межі та компетентні суб'єкти взаємодії.
5. Правовий статус Європолу та його місце в межах європейської системи безпеки.
6. Структура, завдання та основні напрями діяльності Європолу.
7. Україна та Європол: правові основи міжнародного співробітництва.
8. Інтерпол та Європол: співвідношення діяльності міжнародних організацій в боротьбі з транснаціональною злочинністю.

Питання для самоконтролю:

Завдання 1. Оформлення відповідей на запитання.

1. На основі історичних джерел, документальних матеріалів та фахової літератури проаналізуйте й аргументовано підтвердьте або спростуйте твердження про те, що ідея створення організації, яка згодом стала відома як Інтерпол, бере свій початок ще з 1914 року, хоча на той час вона ще не мала сучасної назви чи організаційно-правового оформлення. Де відбувалася згадана подія? Зверніть особливу увагу на те, який історичний контекст згодом став тимчасовою перешкодою у виникненні ідеї створення міжнародної поліцейської організації.
2. Зазначте, чим ознаменувалося проведення II Міжнародного конгресу кримінальної поліції у вересні 1923 року? Де він був організований? Скільки держав виявили бажання взяти участь у Конгресі?
3. У чому, на думку вітчизняних науковців, полягала головна мета діяльності Міжнародної комісії кримінальної поліції (МККП)? Для виконання яких завдань вона була створена? Як часто організовувалися сесійні зібрання?
4. Як зазначає О. Культенко у своєму монографічному дослідженні, Статут МККП закріплював «дещо дискримінаційний підхід до членства в цій міжнародній комісії». Обґрунтуйте, що саме свідчить про дискримінаційний характер положень Статуту МКК та визначте, які держави фактично отримали пріоритет у процесі формування складу цієї Комісії.
5. Коли та за яких умов Міжнародну організацію кримінальної поліції було перейменовано в

Інтерпол? Який міжнародний статус отримала ця організація?

6. Поясніть, чому Інтерпол також називають «некласичною міжнародною організацією». Для надання обґрунтованої відповіді проаналізуйте, які юридичні особи публічного права можуть стати членами Інтерполу.
7. Чи мають рішення Інтерполу обов'язковий характер для держав-членів? Визначте правову природу «червоних повідомлень» (інколи – «червоних карток») у діяльності Інтерполу.
8. У якому міжнародному договорі було вперше закріплено ідею створення Європолу?
9. Поясніть, протидія якому виду злочинів була першочерговим завданням Європолу?
10. У 1995 році Європол був покликаний діяти як неоперативна група для обміну та аналізу інформацією та розвідувальними даними щодо розширеного кола злочинів. Про які злочини йдеться? Яким видом злочинів у 1996 році цей перелік був доповнений?
11. Коли та за яких умов була прийнята Конвенція, заснована на статті К.3 Договору ЄС про заснування Європейської поліцейської установи (Конвенція Європолу)?
12. Прочитайте твердження: «частиною 2 статті 35 першої редакції Конвенції про Європол створювався загальний бюджет організації, що поповнювався за рахунок непропорційних фінансових внесків держав-членів. При цьому, розмір внесків обраховувався

виходячи із загальної суми їхнього валового національного продукту за попередній рік. Таким чином, від економічного успіху держави-члена прямо залежав розмір внеску, який їй доводилось робити до бюджету організації». Обґрунтуйте, чому виклад цієї статті викликав суперечки та невдоволення серед держав-членів Європолу. Поясніть, з яких джерел відбувається фінансування Європолу на сучасному етапі його діяльності.

13. Одним із Рішень Ради Європи Європол був наділений повною міжнародною правосуб'єктністю. Поясніть, які можливості для Європолу передбачає отримання ним цього статусу.

Завдання 2. Доповніть таблицю, здійснивши опрацювання діяльності Інтерполу.

<i>Офіційна назва (українською та англійською мовою)</i>	
<i>Дата заснування</i>	
<i>Дата, з якої розпочато використання поточної назви організації</i>	
<i>Кількість учасників (юрисдикція)</i>	
<i>Девіз</i>	
<i>Ключовий нормативно-правовий документ</i>	
<i>Кількість відділів (офісів)</i>	
<i>Місцезоташування штаб-квартири</i>	
<i>Межі виконання поліцейських функцій</i>	
<i>Робочі мови</i>	

<i>Структура</i>	
<i>Офіційний друкований орган</i>	
<i>Вищий орган</i>	
<i>Регулярність засідань Генеральної Асамблеї</i>	
<i>Головування на засіданнях Генеральної Асамблеї</i>	
<i>Процедура голосування та прийняття рішень на засіданнях Генеральної Асамблеї</i>	
<i>Головні функції Генеральної Асамблеї</i>	
<i>Дорадчий орган Інтерполу</i>	
<i>Кількісний склад Виконавчого комітету</i>	
<i>Головні функції Виконавчого комітету</i>	
<i>Роль Національних центральних бюро</i>	

Завдання 3. На основі вивченого матеріалу та використання нормативних джерел інформації (зокрема, статутних документів Інтерполу, звітів Генерального секретаріату, а також аналітичних оглядів міжнародних правоохоронних органів) побудуйте радіальну інтелектуальну карту видів злочинів, розслідування яких віднесено до компетенції Інтерполу. У центрі діаграми необхідно розмістити Інтерпол як центральний суб'єкт міжнародного поліцейського співробітництва, а на відповідних «променях» — окремі категорії злочинів, щодо яких цей орган здійснює координаційну, інформаційну або оперативну діяльність.

Завдання 4. Встановіть, коли та за яких умов українські органи досудового розслідування (правоохоронні органи) розпочали співпрацю з Інтерполом. Зверніть увагу, коли в Україні було створено Національне центральне бюро. Охарактеризуйте його основні завдання, враховуючи сучасні виклики воєнного стану та цифровізації суспільства загалом.

Завдання 5. Доповніть таблицю, здійснивши опрацювання діяльності Європолу.

<i>У межах якої організації функціонує</i>	
<i>Офіційна назва (українською та англійською мовою)</i>	
<i>Дата заснування</i>	
<i>Відомство-попередник</i>	
<i>Юрисдикція</i>	
<i>Кількість держав-учасниць</i>	
<i>Керівна організація</i>	
<i>Ключовий нормативно-правовий документ</i>	
<i>Місцезнаходження штаб-квартири</i>	
<i>Основні завдання та функції</i>	
<i>Робоча мова</i>	
<i>Основні напрями діяльності</i>	
<i>Структура організації</i>	

Завдання 6. Уявіть, що в одній з європейських країн виявлено транснаціональне злочинне угруповання, яке діяло

на території України та ЄС. Одного з підозрюваних затримано в Німеччині, інший перебуває в міжнародному розшуку, третій — громадянин України, залучений до вчинення кіберзлочинів.

Виконайте завдання для розвитку критичного мислення, враховуючи вищезазначену умову:

1. Проаналізуйте, які міжнародні механізми співпраці будуть задіяні Україною з Інтерполом та Європолом.
2. Оцініть, які нормативно-правові документи регулюють дії українських правоохоронних органів у такій ситуації.
3. Визначте компетентні суб'єкти в Україні, які мають повноваження комунікувати з Інтерполом і Європолом.
4. Порівняйте функції Інтерполу і Європолу в цій ситуації: хто за що відповідає?
5. Запропонуйте, які ризики можуть виникнути під час співпраці та як їх уникнути.
6. Сформулюйте власну позицію: чи достатньо Україна інтегрована у систему міжнародної безпеки через співпрацю з цими структурами?

Форма виконання:

- Інфографіка або таблиця порівняння ролей Інтерполу та Європолу.
- Есей (1-2 сторінки) з аргументацією дій українських правоохоронців.
- Групова дискусія або міні-дебати.

Література. Основна: 24, 36, 51, 58, 63. Допоміжна: 17, 18, 42, 43, 44.

Тема 7. Міжнародні стандарти діяльності поліції

План заняття:

1. Принципи діяльності та стандарти професійної етики представників поліції в системі правоохоронних органів: поняття та особливості.
2. Роль принципів верховенства права та законності в діяльності поліції.
3. Принцип дотримання прав і свобод людини у правоохоронній діяльності поліцейських.
4. Значення принципу відкритості та прозорості у взаємодії поліції з суспільством.
5. Імператив політичної нейтральності та безперервності в діяльності поліцейських.
6. Принцип взаємодії поліції з населенням на засадах партнерства.
7. Основоположні принципи застосування сили та вогнепальної зброї службовцями органів правопорядку (1990).
8. Кодекс поведінки службовців органів правопорядку (1979) – універсальний міжнародний документ, що закладає основу міжнародних стандартів професійної етики поліцейських.
9. Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи №690 «Про Декларацію про поліцію» (1979).
10. Європейський кодекс поліцейської етики (2001): принципи, значення та впровадження в національні системи правоохоронних органів. Пояснювальний меморандум до Європейського кодексу поліцейської етики (2001).

Питання для самоконтролю:

Завдання 1. Оформлення відповідей на запитання.

1. Розкрийте співвідношення понять «юридична деонтологія» та «правнична етика».
2. Як слушно зауважує М. Пендюра у праці «Поліцейська деонтологія» (2021), усі міжнародно-правові акти, що складають правову основу професійної етики поліцейських, умовно можна поділити на дві групи. Здійснивши пошук інформації у вищезазначеному науковому джерелі, назвіть ці дві групи та зазначте нормативно-правові джерела, які до них відносяться.
3. Надайте розширене визначення поняття «міжнародні стандарти поліцейської діяльності».
4. Розкрийте основні етичні стандарти діяльності представників поліції відповідно до п. А «Етика» Резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи №690 «Про Декларацію про поліцію» (1979).
5. Розкрийте основні міжнародні стандарти діяльності поліції в умовах воєнного та надзвичайного стану, здійснивши аналіз п. С «Війна та інші надзвичайні ситуації – окупація іноземною державою» Резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи №690 «Про Декларацію про поліцію» (1979).
6. Зазначте, у якій Главі Європейського кодексу поліцейської етики (2001) викладено ключові міжнародні стандарти професійної етики представників поліції в системі правоохоронних органів. Конкретизуйте відповідь, назвавши

найважливіші, на вашу думку, пункти цієї Глави та що вони передбачають.

7. Як зазначено в тексті Пояснювального меморандуму до Європейського кодексу поліцейської етики (2001), «саме по собі ухвалення цього міжнародного документа є важливим етапом у підтриманні принципів Ради Європи щодо поліції в державах-членах. Однак важливо також, щоб застосування принципів цього кодексу активно здійснювалося після його ухвалення уже в межах конкретних держав-членів». У п. 63 цього Кодексу пропонується розробляти етичні кодекси, засновані на цінностях, що відображені в ньому, дотримання яких буде контролюватися національними органами. Проведіть міні-дослідження та встановіть, чи існує в Україні єдине зведення стандартів професійної етики представників поліції в системі правоохоронних органів.

Завдання 2. Ознайомтеся із ситуацією: «Патрульна поліція затримує підозрюваного у скоєнні злочину. Під час затримання він починає втікати, не озброєний. Один з поліцейських застосовує вогнепальну зброю і завдає поранення, внаслідок якого особа помирає на місці. Пізніше виявилось, що підозрюваний не становив загрози життю поліцейських чи інших осіб». Враховуючи вищенаведені обставини, дайте обґрунтовані відповіді на питання. 1) Проаналізуйте дії поліцейського, здійснюючи посилання на норми Основоположних принципів застосування сили та вогнепальної зброї службовцями органів правопорядку

(1990). 2) Які принципи були порушені? 3) Яку відповідальність буде нести службовець у цій ситуації відповідно до норм національного законодавства?

Завдання 3. Доповніть таблицю, здійснивши опрацювання тексту Європейського кодексу поліцейської етики (2001).

<i>Дата прийняття Кодексу</i>	
<i>Орган, який ухвалив Кодекс</i>	
<i>Вид та назва міжнародного документа, яким здійснено закріплення Кодексу</i>	
<i>Сфера застосування Кодексу</i>	
<i>Основні цілі поліції</i>	
<i>Поліція і система кримінальної юстиції</i>	
<i>Організаційні структури поліції</i>	
<i>Підготовка співробітників поліції</i>	
<i>Права співробітників поліції</i>	
<i>Керівні принципи діяльності/операцій поліції (загальні принципи)</i>	
<i>Керівні принципи діяльності/операцій поліції (особливі ситуації)</i>	
<i>Відповідальність і контроль над поліцією</i>	
<i>Дослідження та міжнародне співробітництво</i>	

Завдання 4. Здійснивши опрацювання тексту Пояснювального меморандуму до Європейського кодексу поліцейської етики (2001), зверніть увагу на 1) політичний та правовий контексти прийняття документа, 2) роль Ради Європи, 3) основні виклики, які спонукали до створення Кодексу; 4) процес розробки та погодження включених норм. Дайте відповіді на запитання. 1) Чи можна вважати Європейський кодекс поліцейської етики реакцією на реальні загрози демократичним свободам? Наведіть приклади з тексту Меморандуму. 2) Які події та суспільні зміни в Європі, починаючи з 1980-х років, на вашу думку, найбільше вплинули на потребу в розробленні Європейського кодексу поліцейської етики?

Література. Основна: 3, 4, 5, 8, 21, 28, 45, 47, 54, 56.
Допоміжна: 13, 16, 23, 28 41.

Тема 8. Міжнародні стандарти правоохоронної діяльності у сфері міжнародного кримінального права

План заняття:

1. Історичні аспекти становлення міжнародного кримінального права.
2. Нюрнберзький та Токійський трибунали.
3. Трибунал щодо колишньої Югославії та Руанди.
4. Гібридні суди у Сьєрра-Леоне та Східному Тиморі.
5. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду.
6. Римський статут Міжнародного кримінального суду (1998) як одне з ключових джерел міжнародного кримінального права.

7. Види міжнародних злочинів у міжнародному кримінальному праві.
8. Співвідношення міжнародного гуманітарного та міжнародного кримінального права.
9. Принципи міжнародного гуманітарного права.

Питання для самоконтролю:

Завдання 1. Оформлення відповідей на запитання.

1. Проаналізуйте, які ключові етапи розвитку міжнародного кримінального права доцільно виокремити в історичному контексті. Які важливі події зумовили їх виокремлення?
2. Надайте власне розширене визначення поняття міжнародні стандарти правоохоронної діяльності у сфері міжнародного кримінального права.
3. Поясніть, які види санкцій реалізуються в межах міжнародного кримінального права.
4. Зазначте, які в межах міжнародного кримінального права існують види міжнародних юрисдикцій. Які критерії для їх розмежування?
5. Визначте, у чому розкривається роль принципу універсальної юрисдикції в процесі розслідування міжнародних злочинів.
6. Поясніть, яким чином Україна реалізує свою юрисдикцію щодо міжнародних злочинів, і які норми національного права існують для регулювання цього питання.

Завдання 2. Поміркуйте над тим, які основні принципи доцільно виокремити у сфері застосування та реалізації

міжнародного кримінального права. Розкрийте їхнє значення, надавши відповіді за такими пунктами: 1) назва принципу; 2) суть принципу; 3) приклад практичного застосування в реальній історичній події; 4) міжнародний акт, де закріплено цей принцип.

Завдання 3. Доповніть таблицю, здійснивши послідовне опрацювання тексту Статуту Нюрнберзького військового трибуналу (1945).

<i>Дата прийняття Статуту</i>	
<i>Сторони, які уклали Статут</i>	
<i>Склад суду. Роль заступників судді</i>	
<i>Кворум</i>	
<i>Головування під час судового процесу</i>	
<i>Процес прийняття рішення</i>	
<i>Завдання Трибуналу</i>	
<i>Принцип індивідуальної відповідальності</i>	
<i>Види злочинів, вчинення яких тягне за собою відповідальність</i>	
<i>Роль посадового становища відповідальних осіб</i>	
<i>Відповідальність членів злочинної організації</i>	
<i>Принцип non bis in idem</i>	
<i>Заочний розгляд справи</i>	
<i>Участь головних обвинувачів</i>	
<i>Процесуальні гарантії для підсудних</i>	
<i>Права трибуналу та судові засідання</i>	

<i>Постійне місцезнаходження Трибуналу</i>	
<i>Порядок судового засідання</i>	
<i>Мови офіційних документів Трибуналу</i>	
<i>Роль Контрольної ради</i>	
<i>Витрати на утримання Трибуналу</i>	

Завдання 4. Поміркуйте про співвідношення міжнародного гуманітарного та міжнародного кримінального права. Доповніть таблицю за поданими нижче критеріями.

Критерій	Міжнародне гуманітарне право (МГП)	Міжнародне кримінальне право (МКП)
<i>Основна мета</i>		
<i>Сфера застосування</i>		
<i>Ключові джерела</i>		
<i>Види відповідальності</i>		
<i>Приклади практичного застосування</i>		

Література. Основна: 14, 15, 16, 57, 61. Допоміжна: 1, 11, 12, 19, 38.

Тема 9. Міжнародні стандарти поведінки із засудженими

План заняття:

1. Історичні аспекти розвитку міжнародних стандартів поводження із засудженими.
2. Міжнародні тюремні конгреси першої та другої серії: історичне значення та вплив на розвиток сучасної системи виконання покарань.
3. Роль положень Статуту ООН від 1945 р., Загальної декларації прав людини від 1948 р. і Конвенції про захист прав і основоположних свобод (з протоколами) від 1950 р. у розробці правил та міжнародних стандартів поводження із засудженими.
4. Значення Конвенції ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання від 1984 р. й Факультативного протоколу до неї від 2002 р. у сфері міжнародних стандартів поводження із засудженими.
5. Функції Європейського комітету з питань запобігання катуванню чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у сфері підтримання міжнародних стандартів поводження із засудженими.
6. Мінімальні стандартні правила ООН щодо поводження із в'язнями (Правила Нельсона Мандели) від 2015 р.
7. Європейські пенітенціарні правила від 2006 р.
8. Настанова з ефективного розслідування і документування катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання (Стамбульський протокол) від 1999 р.

9. Значення практики Європейського Суду з прав людини у формуванні сучасних міжнародних стандартів поводження із засудженими: рішення у справах «Сукачов проти України» від 30.01.2020, «Радюкін проти України» від 11.07.2019, «Сержантов проти України» від 11.07.2019.

Питання для самоконтролю:

Завдання 1. Оформлення відповідей на запитання.

1. Розкрийте, що таке міжнародні стандарти, впроваджені в пенітенціарну систему, та на чому вони ґрунтуються.
2. Які основні історичні етапи розвитку міжнародних стандартів поводження із засудженими ви можете виокремити?
3. Яким чином філософські, соціальні та політичні рухи минулого, такі як ідеї Просвітництва, або реакція на жорстокі практики в окремих державах, впливали на формування та закріплення міжнародних стандартів гуманного поводження із засудженими, і чи можемо ми провести паралелі з сучасними викликами, що стимулюють подальший розвиток цих стандартів? Відповідь обґрунтуйте.
4. Надайте визначення поняття «міжнародне співробітництво у сфері виконання покарань» та розкрийте його основні форми.
5. У чому проявляється ключова мета міжнародного співробітництва у сфері виконання покарань?
6. Спростуйте або підтвердьте твердження: «всесвітнє (міжнародне) співробітництво у сфері виконання

покарань, а також вироблення спільних для найбільш прогресивних держав підходів у цій галузі розпочалося лише після завершення Другої світової війни, створення у 1945 році Організації Об'єднаних Націй і проведення першого Міжнародного конгресу ООН з попередження злочинності та поводження з правопорушниками, який відбувся у м. Женева у 1955 році». Відповідь обґрунтуйте.

7. З якої події світового рівня прийнято вважати започаткування міжнародного співробітництва у сфері виконання покарань? Яким роком датується ця подія?
8. Надайте наукову оцінку історичного та концептуального значення I Міжнародного тюремного конгресу 1872 року. Які ключові документи були прийняті за результатами проведення Конгресу?
9. Коли був прийнятий кінцевий варіант першого міжнародного проекту Мінімальних правил поводження із в'язнями? Який орган та організація його прийняли?

Завдання 2. Доповніть таблицю, здійснивши опрацювання тексту Мінімальних стандартних правил поводження із в'язнями, прийнятих ООН у 1955 році.

<i>Дата та історичні передумови прийняття Мінімальних стандартів</i>	
<i>Дата та орган, за участі якого відбулося остаточне схвалення</i>	

<i>Мінімальних стандартів</i>	
<i>Мета прийняття Мінімальних стандартів (див. «Попередні зауваження»)</i>	
<i>Кількість частин, які складають Мінімальні стандарти та їх загальна характеристика</i>	
<i>Позиція укладачів Мінімальних стандартів щодо засудження неповнолітніх осіб. Умови утримання неповнолітніх</i>	
<i>Правила організації утримання в'язнів у місцях неволі</i>	
<i>Санітарні та гігієнічні вимоги щодо приміщень, де живуть і працюють в'язні</i>	
<i>Особливості медичного обслуговування в'язнів</i>	
<i>Дотримання дисципліни та критерії призначення в'язням покарань</i>	
<i>Право в'язнів на звернення зі скаргами</i>	
<i>Право іноземних громадян на підтримання контактів із зовнішнім світом</i>	
<i>Особливості зберігання майна в'язнів</i>	
<i>Механізм переміщення в'язнів до місця їх ув'язнення чи переведення</i>	
<i>Загальні правила поведінки із</i>	

<i>в'язнями</i>	
<i>Процедури ефективного виконання Мінімальних стандартів</i>	

Завдання 3. На основі аналізу міжнародно-правових актів (зокрема, Європейської конвенції з прав людини, Конвенції ООН проти катувань, Правил Мандели) сформууйте ієрархічну структуру понять: «катування», «нелюдське поводження», «покарання, що принижує гідність», визначивши критерії їх відмежування та співвідношення за ступенем жорстокості, ціллю, правовими наслідками та змістом.

Завдання 4. У чому різниця між Мінімальними стандартними правилами поводження із в'язнями від 1955 р. та Мінімальними стандартними правилами поводження із в'язнями від 2015 р. (Правилами Нельсона)? Здійсніть порівняння за такими критеріями: 1) назва; 2) рік ухвалення; 3) причина оновлення; 4) структура документа; 5) положення щодо медичного обслуговування; 6) положення щодо захисту від катувань та нелюдського поводження; 7) перелік прав ув'язнених. Відповіді підсумуйте через створення порівняльної таблиці.

Завдання 5. Уявіть, що ви журналіст-правозахисник, який готує аналітичну статтю для міжнародного правового порталу. Ваша мета — продемонструвати, як конкретні рішення ЄСПЛ проти України (а саме: «Сукачов проти України» (30.01.2020), «Радюкін проти України» (11.07.2019), «Сержантов проти України» (11.07.2019))

вплинули на формування сучасних міжнародних стандартів поведінки із засудженими. У статті слід: 1) коротко викласти обставини кожної справи; 2) визначити ключові правові позиції ЄСПЛ щодо порушень прав засуджених; 3) проаналізувати, як ці рішення стали каталізаторами змін або закріплення міжнародних стандартів; 4) запропонувати власні висновки щодо ролі ЄСПЛ як «морального компаса» в сфері пенітенціарної політики.

Література. Основна: 18, 22, 26, 34, 35, 42, 48, 49, 50, 59, 64, 65. Допоміжна: 7, 31, 34, 39.

Тема 10. Міжнародні стандарти запобігання та протидії корупції

План заняття:

1. Поняття корупції в міжнародному та національному праві.
2. Загальні засади міжнародного співробітництва держав у сфері запобігання та протидії корупції.
3. Конвенція ООН проти корупції (2003): історія прийняття Конвенції, загальна характеристика явища корупції та боротьби з ним.
4. Система заходів, спрямованих на запобігання та протидію корупції, у положеннях Конвенції ООН проти корупції (2003).
5. Криміналізація окремих видів корупційних діянь: міжнародні стандарти та імплементація в національному праві.

6. Роль та принципи діяльності «Групи держав проти корупції» (GRECO) в запобіганні та протидії корупції.
7. Загальна характеристика міжнародних стандартів Ради Європи у сфері запобігання та протидії корупції.
8. Діяльність Європейської комісії за демократію через право (Венеціанська комісія) у сфері запобігання та протидії корупції.
9. Інституційні механізми запобігання та протидії корупції в Європейському Союзі.

Питання для самоконтролю:

Завдання 1. Оформлення відповідей на запитання.

1. У 1974 році в Гонконзі була створена одна з найвідоміших у світі спеціалізованих інституцій з боротьби проти корупції – Незалежна комісія проти корупції. Охарактеризуйте правову природу, організаційну структуру та основні функції Комісії, а також охарактеризуйте її місце в системі публічного управління Гонконгу.
2. Поясніть, у чому розкривається засадничий характер Резолюції Генеральної Асамблеї ООН №3514 від 15.12.1975 у сфері розвитку міжнародно-правового регулювання боротьби з корупцією. Для надання обґрунтованої відповіді простежте, як Резолюція вплинула на прийняття наступних міжнародних документів у сфері боротьби з проявами корупції.
3. Зазначте, коли та за яких умов була утворена «Група держав проти корупції» (GRECO). Скільки держав-

учасниць її утворили? З якого року всі члени Ради Європи є членами GRECO? Де знаходиться штаб-квартира GRECO?

4. Назвіть основні принципи діяльності «Групи держав проти корупції» (GRECO). Які функції виконує Статутний комітет GRECO? Який нормативно-правовий документ регулює діяльність GRECO?

Завдання 2. Доповніть таблицю, здійснивши опрацювання тексту Конвенції ООН проти корупції (2003)

<i>Дата прийняття Конвенції</i>	
<i>Юрисдикція</i>	
<i>Дата підписання Конвенції Україною</i>	
<i>Дата набрання чинності Конвенції в Україні</i>	
<i>Цілі Конвенції</i>	
<i>Визначення відповідно до положень Конвенції понять «державна посадова особа», «іноземна державна посадова особа», «посадова особа міжнародної організації», «майно», «доходи від злочину», «призупинення операцій (заморожування)», «арешт», «конфіскація», «предикатний злочин», «контрольна поставка»</i>	
<i>Політика й практика запобігання та протидії корупції</i>	
<i>Орган або органи із запобігання та протидії корупції</i>	

<i>Засади, на основі яких відбувається приймання на роботу, набір, проходження та просування на публічній службі</i>	
<i>Необхідність створення Кодексів поведінки державних посадових осіб</i>	
<i>Заходи державної звітності</i>	
<i>Заходи, спрямовані на запобігання корупції в приватному секторі</i>	
<i>Заходи, спрямовані на участь суспільства у сфері запобігання та протидії корупції</i>	
<i>Заходи щодо недопущення відмивання коштів</i>	
<i>Криміналізація окремих проявів корупції (види)</i>	
<i>Міжнародне співробітництво</i>	

Завдання 3. Ознайомтеся з інформацією про зміст та значення «Індексу сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index - CPI)». Виконайте два завдання.

- 1) Дайте відповіді на питання. Що вимірює цей індекс? Які організації його розраховують? Які чинники впливають на оцінку країн? Яке місце займає Україна в цьому рейтингу протягом останніх років? Який максимальний бал можна отримати відповідно до шкали оцінювання?*
- 2) Проведіть порівняльний аналіз. Оберіть три країни: Україну, одну з країн ЄС та країну з найнижчим*

показником СРІ. Порівняйте їхні місця в рейтингу за останні два роки. Спробуйте пояснити, чому оцінки різняться, з урахуванням політичної та правової ситуації у цих країнах.

Література. Основна: 10, 27, 30, 33, 62. Допоміжна: 14. 21, 26, 27, 30, 33.

3. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна підготовка здобувачів вищої освіти у межах вивчення освітньої компоненти «Міжнародні стандарти правоохоронної діяльності» виступає важливим чинником для поглиблення теоретичних знань та формування практичних компетентностей. Цей вид освітньої діяльності спрямований на активне засвоєння нового навчального матеріалу, розвиток аналітичного мислення та вміння застосовувати отримані знання у межах конкретних юридичних ситуацій.

Основними формами самостійної роботи здобувачів вищої освіти у цьому випадку є:

- поглиблене опрацювання матеріалів лекційних занять та рекомендованої навчально-наукової літератури відповідно до тематичних розділів освітньої компоненти;
- підготовка до активної участі в обговореннях відповідних тем практичних (семінарських) занять;
- підготовка письмових відповідей на блок питань для самоконтролю з відповідних тем;
- використання ресурсів електронних інформаційних мереж для розширення кола джерел інформації, необхідних для якісної підготовки до практичних (семінарських) занять;
- вивчення окремих тем, що виносяться на самостійне опрацювання, складання до них письмових конспектів.

Ефективність виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти оцінюється через систему поточного та підсумкового контролю. Основними формами виявлення результативності та ефективності самостійного вивчення є представлення та обговорення підготовлених доповідей, участь у поточному модульному контролі знань, аналіз і перевірка письмових відповідей, а також підсумкове оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в межах сесійного періоду.

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

В умовах функціонування кредитно-модульної системи організації освітнього процесу однією з ключових форм є індивідуальна навчальна діяльність здобувачів вищої освіти. У межах вивчення освітньої компоненти «Міжнародні стандарти правоохоронної діяльності» така форма роботи передбачає самостійне виконання реферативного дослідження з обраної тематики, а також підготовку мультимедійної презентації, яка розкриває основні положення обраного питання.

Теми для написання рефератів та створення мультимедійної презентації:

1. Сутність і правова природа міжнародних стандартів у сфері діяльності правоохоронних органів.
2. Відмінність міжнародних стандартів від суміжних понять: міжнародні норми, міжнародні принципи, міжнародні зобов'язання, міжнародні рекомендації, міжнародна практика.

3. Система класифікації міжнародних стандартів: за джерелами походження, суб'єктами формування та сферами застосування.
4. Види міжнародного співробітництва у сфері забезпечення правопорядку: основні форми та правові механізми.
5. Співпраця держав у межах міжнародно-правової допомоги: практичні аспекти для правоохоронної діяльності.
6. Міжнародні договори у сфері правоохоронної діяльності: поняття, значення, роль у координації міждержавних дій.
7. Типологія міжнародних договорів: за змістом, юридичною силою та суб'єктним складом.
8. Правова процедура укладення міжнародних договорів, що стосуються правоохоронної діяльності.
9. Еволюція міжнародних стандартів у відповідь на розвиток нових поколінь прав людини.
10. Вплив Загальної декларації прав людини та міжнародних пактів ООН на формування стандартів у сфері охорони правопорядку.
11. Порядок укладення, ратифікації та денонсації міжнародних договорів України: аналіз законодавства.
12. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 року: базові положення та їх значення для правоохоронної сфери.
13. Органи державної влади України, уповноважені на укладення міжнародних договорів: компетенція та процедура дій.

14. Класифікаційна модель форм міжнародного правоохоронного співробітництва: критерії та приклади.
15. Механізми взаємодії між державами у межах міжнародного співробітництва та міжнародної правової допомоги: спільні риси та відмінності.
16. Україна в системі міжнародного співробітництва у сфері кримінального правосуддя: міжнародні зобов'язання та практика.
17. Право чи обов'язок? Участь держави в міжнародному співробітництві з питань охорони правопорядку.
18. Виклики цифрової епохи: як глобалізація трансформує моделі міжнародного правоохоронного співробітництва.
19. Форма як категорія міжнародно-правової допомоги в кримінальному судочинстві: змістовний та процедурний аспекти.
20. Роль міжнародно-правової допомоги як інструмента забезпечення ефективного правосуддя у справах транснаціонального характеру.
21. Нормативна основа міжнародно-правової допомоги в кримінальних справах: міжнародні й національні аспекти правового регулювання.
22. Європейська конвенція про взаємну допомогу в кримінальних справах 1959 року: структура, ключові положення, вплив на національне право.
23. Двосторонні міжнародні договори України у сфері правоохоронної діяльності: зміст, юридичне значення та приклади реалізації.

24. Міжнародні тюремні конгреси першої та другої серії: аналіз рішень і внесок у реформування системи виконання покарань.
25. Роль Загальної декларації прав людини, Статуту ООН та Європейської конвенції з прав людини у формуванні стандартів поведінки із засудженими.
26. Міжнародно-правове значення Конвенції ООН проти катувань 1984 року та Факультативного протоколу 2002 року.
27. Європейський комітет з питань запобігання катуванням: мандат, функції та внесок у міжнародне право.
28. Мінімальні стандартні правила ООН щодо поведінки із в'язнями 2015 року (Правила Нельсона Мандели): структура, принципи, нововведення.
29. Прецедентне право ЄСПЛ як чинник трансформації національного пенітенціарного законодавства: на прикладі України.
30. Діяльність Центру правоохоронних органів Південно-Східної Європи (SELEC) у боротьбі з транснаціональною злочинністю.
31. Функції та повноваження Комітету Ради Європи з боротьби з тероризмом (CDCT).
32. Агентство ЄС з питань мережевої та інформаційної безпеки (ENISA): структура та функціональні напрями.
33. Африканська поліцейська організація (AFRIPOL): субрегіональний підхід до протидії злочинності.

34. Формування міжнародного кримінального права: основні історичні етапи та події, що вплинули на його розвиток.
35. Нюрнберзький і Токійський трибунали як основа сучасного міжнародного кримінального правосуддя.
36. Роль Міжнародних трибуналів щодо колишньої Югославії та Руанди у встановленні міжнародної кримінальної юрисдикції.
37. Класифікація міжнародних злочинів у системі міжнародного кримінального права.
38. Взаємозв'язок і відмінності між міжнародним гуманітарним і міжнародним кримінальним правом.
39. Реалізація Україною юрисдикції щодо міжнародних злочинів: правові підстави та національне законодавство.
40. Етичні принципи та професійні стандарти діяльності поліцейських у міжнародному правовому контексті.
41. Партнерська модель взаємодії поліції та суспільства: принципи та практика реалізації.
42. Застосування сили та вогнепальної зброї поліцейськими: міжнародні принципи та обмеження (ООН, 1990).
43. Кодекс поведінки службовців органів правопорядку (1979): правове значення та етичний зміст.
44. Європейський кодекс поліцейської етики (2001): структура документа, ключові положення та їх впровадження в Україні.
45. Формування Інтерполу як міжнародної організації: історичні передумови та ключові етапи становлення.

46. Нормативно-правові засади співробітництва України з Інтерполом: національний та міжнародний виміри.
47. Європол як інституційний компонент безпеки Європейського Союзу: історія створення та функціональна роль.
48. Порівняльний аналіз юрисдикційної компетенції Інтерполу та Європолу у боротьбі з міжнародною злочинністю.
49. Основні напрями участі ООН у формуванні глобальної стратегії протидії злочинності.
50. Правоохоронна діяльність спеціалізованих органів ООН: компетенції та механізми взаємодії.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. African Union Convention On Preventing And Combating Corruption. AU.int : веб-сайт. URL: [https://au.int/sites/default/files/treaties/36382-treaty-0028 -
_african union convention on preventing and combati
ng corruption e.pdf](https://au.int/sites/default/files/treaties/36382-treaty-0028_-_african_union_convention_on_preventing_and_combating_corruption_e.pdf) (дата звернення: 28.07.2025).
2. Arab Anti-Corruption Convention. Star.worldbank.org : веб-сайт. URL: [https://star.worldbank.org/sites/star/files/Arab-
Convention-Against-Corruption.pdf](https://star.worldbank.org/sites/star/files/Arab-Convention-Against-Corruption.pdf) (дата звернення: 28.07.2025).
3. Адміністративна діяльність органів поліції України: підручник / за заг. ред. В. В. Сокурєнко;

- О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. А. Троян та ін.; МВС України, ХНУВС. Харків : ХНУВС, 2017. 432 с.
4. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навч. посіб. / О. М. Бандурка та ін. Харків, 2017. 243 с.
 5. Бакаянова Н. М., Кубасенко А. В., Свида О. Г. Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України : навч.–метод. посіб. Одеса, 2020. 218 с.
 6. Біленчук П. Д. Транснаціональна злочинність: криміналістичний аналіз : монографія. Київ : КИЙ, 2011. 52 с.
 7. Віденська конвенція про право міжнародних договорів : Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 23.05.1969 : станом на 13 черв. 1986 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text (дата звернення: 28.07.2025).
 8. Вітвіцький С.С. Поліцейська діяльність : підручник. Київ : Дакор, 2021. 187 с.
 9. Войціховський А. В. Міжнародне право: підручник. Харків: ХНУВС. 2020. 544 с.
 10. Декларація Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з корупцією і хабарництвом у міжнародних комерційних операціях : Декларація Орг. Об'єдн. Націй від 16.12.1996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_369#Text (дата звернення: 28.07.2025).

11. Договір між Україною і Литовською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах : Договір Україна від 07.07.1993 : станом на 20 листоп. 1994 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/440_002#Text (дата звернення: 28.07.2025).
12. Договір між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах : Договір Україна від 24.05.1993 : станом на 10 січ. 2011 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_174#Text (дата звернення: 28.07.2025).
13. Договір між Україною та Сполученими Штатами Америки про взаємну правову допомогу у кримінальних справах : Договір Україна від 22.07.1998 : станом на 10 лют. 2000 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/840_019#Text (дата звернення: 28.07.2025).
14. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року : Протокол Орг. Об'єдн. Націй від 08.06.1977 : станом на 8 груд. 2005 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text (дата звернення: 28.07.2025).
15. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується прийняття додаткової відмітної емблеми (Протокол III) :

- Протокол Орг. Об'єдн. Націй від 08.12.2005 : станом на 22 жовт. 2009 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g74#Text (дата звернення: 28.07.2025).
16. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II), від 8 червня 1977 року : Протокол Орг. Об'єдн. Націй від 08.06.1977 : станом на 8 груд. 2005 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text (дата звернення: 28.07.2025).
17. Дотримання прав людини в правоохоронній діяльності: навч. посіб./ І. П. Андрусак, Д. Є. Забзалюк, П. М. Лепісевич та ін.; за заг. ред. Д. Є. Забзалюка, Р. Б. Тополевського. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 320 с.
18. Дотримання прав людини при виконанні покарань і поводженні із засудженими в Україні: виклики, завдання, рішення в умовах воєнного стану : монографія / В. В. Пивоваров та ін. Харків, 2024. 336 с.
19. Другий додатковий протокол до Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах : Протокол Ради Європи від 08.11.2001 : станом на 1 черв. 2011 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_518#Text (дата звернення: 28.07.2025).

20. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах : Конвенція Ради Європи від 20.04.1959 : станом на 8 листоп. 2001 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_036#Text (дата звернення: 28.07.2025).
21. Європейський кодекс поліцейської етики та Пояснювальний меморандум (2001). *Human Rights Education Associates*: веб-сайт. URL: https://hrea.org/wp-content/uploads/2021/02/Recommendation-Rec200110_European-Code-of-Police-Ethics_Ukrainian.pdf (дата звернення: 28.07.2025).
22. Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила : Рек. Ради Європи від 12.02.1987 : станом на 11 січ. 2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_032#Text (дата звернення: 28.07.2025).
23. Жаровська Г. П. Теорія та практика протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні : дис. ... докт. юр. наук : 12.00.08 / Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2019. 593 с.
24. Житний О. О., Рибалко Г. С., Слінько Д. С. Основи кримінальної політики Європейського Союзу : навч. посіб. Харків, 2022. 147 с.
25. Забезпечення прав людини у правоохоронній діяльності : навч. посіб. / кол. авт.; ред. В. О. Боняк ; 2-е вид., перероб. і доп. Дніпро : ДДУВС; Ліра ЛТД, 2018. 260 с.

26. Загальна декларація прав людини : Декларація Орг. Об'єдн. Націй від 10.12.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення: 28.07.2025).
27. Запобігання корупції у запитаннях та відповідях : посібник для суддів / О. А. Шаповалова та ін. Київ, 2017. 150 с.
28. Кодекс поведінки службовців органів правопорядку, затверджений резолюцією Генеральної Асамблеї ООН (1979). *Право.org.ua* : веб-сайт. URL: https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/old/files/Criminal%20justice/PS_05_4_2_001.pdf (дата звернення: 28.07.2025).
29. Конвенція з боротьби з підкупом посадових осіб іноземних держав під час здійснення міжнародних ділових операцій. *OECD* : веб-сайт. URL: <https://legalinstruments.oecd.org/api/download/?uri=/public/1263e25e-7c90-4ee9-8c11-df45b7605ba4.pdf> (дата звернення: 28.07.2025).
30. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції : Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 31.10.2003 : станом на 18 жовт. 2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text (дата звернення: 28.07.2025).
31. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності : Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 15.11.2000 : станом на 4 лют. 2004 р. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text

(дата звернення: 28.07.2025).

32. Конвенція про взаємодопомогу в кримінальних справах між державами-членами Європейського Союзу : Конвенція Європ. Союзу від 29.05.2000. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_238#Text (дата звернення: 28.07.2025).
33. Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом : Конвенція Ради Європи від 08.11.1990 : станом на 17 груд. 1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_029#Text (дата звернення: 28.07.2025).
34. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція Ради Європи від 04.11.1950 : станом на 1 серп. 2021 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 28.07.2025).
35. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання : Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 10.12.1984 : станом на 13 листоп. 1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text (дата звернення: 28.07.2025).
36. Культенко О. В. Інтерпол. Еволюція структури та діяльності : монографія. Кіровоград : РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка. 2013. 176 с.

37. Леган І. М. Міжнародне співробітництво у сфері запобігання та протидії транснаціональній злочинності : монографія. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 328 с.
38. Мамчур Л. О. Адміністративно-правові засади взаємодії правоохоронних органів України з публічними інституціями : дис. ...канд. юр. наук : 12.00.07 / Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». Київ, 2019. 220 с.
39. Міжамериканська конвенція проти корупції : Конвенція Орг. Америк. Держав від 29.03.1996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_089#Text (дата звернення: 28.07.2025).
40. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права : Пакт Орг. Об'єдн. Націй від 16.12.1966 : станом на 19 жовт. 1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text (дата звернення: 28.07.2025).
41. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права : Пакт Орг. Об'єдн. Націй від 16.12.1966 : станом на 19 жовт. 1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text (дата звернення: 28.07.2025).
42. Мінімальні стандартні правила поведінки з в'язнями : Правила Орг. Об'єдн. Націй від 30.08.1955. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_212#Text (дата звернення: 28.07.2025).

43. Онишко О. Б. Міжнародний захисту прав людини : навч. посіб. Львів : ЛДВС. 2022. 540 с.
44. Основи міжнародно-правових стандартів прав людини : навч.-метод. посібник / за ред. О. В. Бігняка. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 168 с.
45. Основоположні принципи застосування сили та вогнепальної зброї службовцями органів правопорядку, прийняті VIII Конгресом ООН з попередження злочинності та поводження з порушниками (1990). *Право.org.ua* : веб-сайт. URL: https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/old/files/Criminal%20justice/FileName_001.pdf (дата звернення: 28.07.2025).
46. Перепьолкін С. М., Паршутін Є. Г. Міжнародне співробітництво у сфері правоохоронної діяльності : навч. посіб. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 112 с.
47. Поліцейська деонтологія : навч. посіб. / В. О. Боняк та ін. Дніпро, 2022. 144 с.
48. Посібник з питань ефективного розслідування і документування фактів катувань та іншого жорстокого, нелюдського та такого, що принижує гідність, поводження та покарання (Стамбульський протокол) від 1999 р. *Ukraine.un.org* : веб-сайт. URL: <https://ukraine.un.org/sites/default/files/2021-06/Istanbul%20Protocol%20in%20Ukrainian.pdf> (дата звернення: 28.07.2025).

49. Посібник із судової практики Європейської конвенції з прав людини «Права ув'язнених» (оновлена редакція від 31.08.2024). *European Court of Human Rights*: веб-сайт. URL: https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_prisoners_rights_ukr (дата звернення: 28.07.2025).
50. Правовий poradник для засуджених до позбавлення волі. *Рада Європи* : веб-сайт. URL: <https://surl.lu/gehgpm> (дата звернення: 28.07.2025).
51. Про затвердження Інструкції про порядок використання правоохоронними органами України інформаційної системи Міжнародної організації кримінальної поліції - Інтерпол : Наказ М-ва внутр. справ України від 17.08.2020 № 613/380/93/228/414/510/2801/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0849-20#Text> (дата звернення: 28.07.2025).
52. Про затвердження Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру : Постанова Каб. Міністрів України від 17.06.1994 № 422 : станом на 11 трав. 2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/422-94-п#Text> (дата звернення: 28.07.2025).
53. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV : станом на 15 берез. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text> (дата звернення: 28.07.2025).

54. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII : станом на 16 серп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 28.07.2025).
55. Протидія транснаціональній злочинності / Дрьомін В.М. та ін. Одеса, 2018. 96 с.
56. Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи № 690 «Про Декларацію про поліцію» (1979). *Право.org.ua* : веб-сайт. URL: <https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/old/files/Criminal%20justice/rezol.pdf> (дата звернення: 28.07.2025).
57. Римський статут міжнародного кримінального суду : Статут Міжнар. судів від 17.07.1998 : станом на 21 серп. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text (дата звернення: 28.07.2025).
58. Статут Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерполу : Статут Міжнар. орг. кримін. поліції від 13.06.1956 : станом на 4 квіт. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_142#Text (дата звернення: 28.07.2025).
59. Статут Організації Об'єднаних Націй. *Unic.un.org* : веб-сайт. URL: https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf (дата звернення: 28.07.2025).
60. Сучасні механізми захисту прав людини : колективна монографія / М. С. Кульман та ін. Львів : Галицька видавнича спілка, 2020. 220 с.

61. Текст проєкту нового Кримінального кодексу України. *EUAM.Ukraine* : веб-сайт. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/criminal-code> (дата звернення: 28.07.2025).
62. Топчій В. В., Шкелебей В. А., Супрун Т. М. Публічно-правова протидія корупції : навч. посіб. Вінниця : «Нілан-ЛТД», 2016. 208 с.
63. Угода між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне та стратегічне співробітництво : Угода Україна від 14.12.2016 : станом на 9 лют. 2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_001-16#Text (дата звернення: 28.07.2025).
64. Факультативний протокол до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання : Протокол Орг. Об'єдн. Націй від 18.12.2002 : станом на 21 лип. 2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_f48#Text (дата звернення: 28.07.2025).
65. Федорук О. О., Яковець І. С., Бондаренко О. А. Пенітенціарна система та права людини : правовий посіб. Київ : Асоціація УМДПЛ, 2017. 256 с.
66. Шуміло І. А. Міжнародна система захисту прав людини : навч. посіб. Київ : Видавництво «ФОП Голембовська О.О.». 2018. 168 с.

Допоміжна:

1. Аносова Ю.В. Юрисдикція міжнародних судових органів щодо злочину геноциду : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11. Київ, 2018. 270 с.
2. Бабін Б.В. Національна специфіка реалізації міжнародних програм організації безпеки та співробітництва в Європі у сфері правоохоронної діяльності. *Наше право*. 2008. № 2. С. 99–102.
3. Батиргарєєва В. С. Питання боротьби з рецидивною злочинністю у матеріалах Конгресів ООН щодо запобігання злочинності та поведження з правопорушниками. *Наукові дослідження*. 2020. №39. С. 23–31.
4. Білас А.І. Правоохоронна діяльність країн ЄС: порівняльно-правове дослідження : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.01 / Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2016. 220 с.
5. Білляр, К. Л. Загальна характеристика правотворчої діяльності Міжнародної морської організації (ІМО). *Часопис Київського університету права*. 2015. №1. С 289–293.
6. Боняк В. О. Органи охорони правопорядку України в сучасному вимірі: конституційно-правовий аспект: монографія Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, Ліра, 2015. 372 с.
7. Василик В.В. Правові засади регулювання та захисту прав громадян, засуджених до позбавлення волі в Україні. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2020. №4(117). С. 45–52.

8. Владишевська В. В. Поняття міжнародних стандартів у сфері правосуддя: особливості термінології та класифікації. *Проблеми та судження*. 2016. №3. С. 47–50.
9. Гавриленко В. В. Імплементация міжнародно-правових стандартів щодо попередження (превенції) правопорушень та злочинів в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2024. Вип.85: частина 4. С. 226–232.
10. Голіна В. В., Колодяжний М. Г. Когреси ООН: перспективи використання їх рекондацій у плануванні та здійсненні заходів запобігання злочинності в Україні. *Проблеми боротьби зі злочинністю*. 2010. №108. С. 169–177.
11. Гринчак В. А., Земан І. В., Когутич І. І., Марін О. К. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності) : підручник. Харків : Право. 2019. 440 с.
12. Гутник В. Міжнародний кримінальний суд: навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2023. 194 с.
13. Добровінський А. В. Європейські стандарти діяльності поліції та їх реалізація. *Сучасна європейська поліцейстика та можливості її використання в діяльності Національної поліції України*. 2019. №2. С. 102–104.
14. Довженко Я. М. Міжнародно-правові стандарти протидії корупційним злочинам. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 5. С. 45–48.

15. Житний О. О., Рибалко Г. С., Слінько Д. С. Основи кримінальної політики Європейського Союзу : навч. посіб. Харків, 2022. 147 с.
16. Здреник І. В., Повалена М. В., Савайда О. І. Міжнародні стандарти професійної етики поліцейських. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №3. С. 34–37.
17. Зуєв В. В. Інтерпол та Україна: нормативно-правові основи та сучасний стан співробітництва. *Юридичний вісник*. 2023. №3. С. 173–180.
18. Ігонін Р. В., Паніотов Є. К. Джерельна база та перспективи дослідження Національного центрального бюро Інтерполу з позицій адміністративно-правової науки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2017. Вип. 43. Том 2. С. 52–56.
19. Карвацька С. Б. Інтерпретація міжнародного права: доктрина і практика : монографія. Київ ; Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2019. 504 с.
20. Каркач П., Копетюк М. Особливості нормативно-правового регулювання координації діяльності правоохоронних органів держав-членів Європейського Союзу. *Історико-правовий часопис*. 2015. №1(5). С. 46–50.
21. Кісілевич-Чорнойван О. М., Шашкова-Журавель І. О. Правові аспекти протидії корупції на міжнародному рівні. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2018. № 1. С. 31–42.

22. Конституційне право: підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; за заг. ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука. Харків, 2019. 484 с.
23. Корженко О. М. Міжнародні та європейські стандарти професійної діяльності поліції. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2024. №1. С. 134–140.
24. Костиця О. В. Роль Міжнародної морської організації в кодифікації міжнародного морського права. *Держава та регіони. Серія «Право»*. 2020. №4(70). С. 95–100.
25. Костюк В. Ю. Правові аспекти діяльності міжнародних організацій цивільної авіації. *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури*. 2011. № 31. С. 21–27.
26. Лисенко В. І., Леміш О. О. Міжнародні стандарти боротьби з корупцією. *Пріоритетні напрями діяльності НПУ*. 2018. №2. С. 127–131.
27. Мазійчук В. А. Міжнародне співробітництво правоохоронних органів щодо запобігання та протидії корупції в судових органах України. *Актуальні проблеми юридичної науки*. 2023. №4 (41). С. 158–163.
28. Мащенко В. С. Система принципів адміністративної діяльності Національної поліції України. *Юридичний вісник*. 2024. №4. С. 79–87.
29. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посібник для підготовки до

- зовнішнього незалежного оцінювання / за заг. ред.
Т. Л. Сироїд. Харків : ФОП Бровін О.В., 2018. 292 с.
30. Нуруллаєв І. С. Особливості універсально-правового механізму міжнародного співробітництва в боротьбі з окремими видами злочинів (на прикладі корупції). Вісник НТУУ «КПІ». *Політологія. Соціологія. Право*. 2017. № 1/2(33/34). С. 230–237.
31. Олефір Л. І. Міжнародні стандарти захисту прав засуджених та ув'язнених. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2024. №4. С. 550–554.
32. Підгородинська А. В. Міжнародне співробітництво у кримінальному провадженні: поняття та процесуальні форми. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2015. Вип. 4. Том 3. С. 114–118.
33. Половинкіна Р. Ю. Роль міжнародних організацій у боротьбі з корупцією: теоретичний аспект. *Право та державне управління*. 2019 № 2 (35). Т. 1. С. 24–29.
34. Романов М. В. Захист прав засудженого як правовий феномен. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №7. С. 334–337.
35. Рудь Д. О. Правоохоронні органи України: сучасна концепція визначення поняття. *Науково-інформаційний вісник Івано-франківського університету права. Серія «Право»*. 2023. Вип. 16(28). С. 169–175.
36. Савчук Р. М. Поняття та система міжнародних стандартів правоохоронної діяльності. *Юридичний*

- науковий електронний журнал. 2023. №2. С. 369–373.
37. Скулиш Є. Д., Глушков В. О. Поняття транснаціональної організованої злочинності та її співвідношення з тероризмом. *Право і суспільство*. 2012. №2. С. 190–194.
38. Созанський Т. І., Броневицька О. М. Міжнародне кримінальне право : навч. посіб. Львів : ЛДВС, 2024. 472 с.
39. Телефанко Б. М. Міжнародні стандарти забезпечення прав засуджених. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №12. С. 488–491.
40. Ткаля О. В. Щодо розуміння транснаціональної організованої злочинності. *Новітні кримінально-правові дослідження*. 2019. №2. С. 74–84.
41. Хоркавий С. В. Європейські стандарти діяльності поліції: досвід для України. *Нове українське право*. 2024. Вип. 3. С. 186–192.
42. Чернік С. Д. Правові засади співробітництва України та Європейського Союзу в правоохоронній сфері. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. №3(31). С. 84–89.
43. Чорний С. В. Міжнародні акти, які розповсюджуються на організацію та діяльність підрозділів Національного центрального бюро Інтерполу. *Наукові записки. Серія «Право»*. 2022. №12. С. 138–142.
44. Чуєнко В. І. Правові аспекти діяльності Національного центрального бюро Інтерполу.

Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Серія «Юридичні науки». 2021. Вип. 1(60). С. 58–61.

45. Шкурко В. І. Окремі питання протидії транснаціональній злочинності як загрозі світовій економіці в умовах глобалізації. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. №1. С. 104–108.